

Pedra de tartera

Maria Barbal

Pedra de tartera

Si hagués gosat dir: deixeu-me quedar aquí, vull morir en aquesta terra, no n'hauria tret res. Hauria sentit que era fleuma, que quina la volia fer sola en una casa gran. I tampoc no m'hauria volgut continuar dient que era casa meva i en aquella terra havia viscut la meva vida... No vaig dir res, com si em semblés tan bé, com si la nova no m'hagués sobtat gens.

Vaig comprendre que no era veritat que jo estava conformada i que no volia la vida. Llavors que marxàvem, la vida era quedar a prop d'on m'havien dit que el Jaume era enterrat, era anar sense gaire pressa, anar fent sense entusiasme, deixar dir, mantenir allò que ens havia costat tant a tots plegats. Tants esforços, tant d'estalvi, tanta desventura. Ara tancàvem la porta i carretera avall, molt més avall de la Noguera, més del doble de camí, avall.

Una casa de set pisos, havia dit, i jo me la imaginava alta fins al cel.

Jo no volia separar-me del meu fill, allò de cap manera, però les promeses de tornar quan tot rutllés millor no les podia creure. Em venien a la memòria les paraules que tia m'havia dit temps abans de morir, deu anys pot ser. Encara eren les nenes a casa. No sé com havia anat la conversa, però ella havia comentat que nosaltres ja no hi moriríem en aquella casa, que la vida era massa dura en aquells pobles i que la joventut que pujava aleshores no hi voldria aguantar. Recordo que jo, seguint costum, no la vaig contradir, però em van semblar fora de tupí aquelles paraules. Vaig pensar per a mi que eren coses de la vellesa, que li feien veure el món canviat. Poc temps després li havia donat la raó l'Elvira abandonant el seu dret de pubilla; no ho vaig saber veure aquells dies, perquè comptava amb tots els altres i em semblava, pobra de mi, molta gent.

Un núvol de records omplia cada trosset de cada cambra. A pleret, quedaria la blanquinosa capa, sense rostres ni paraules. Quan la meva memòria veiés desfer-se el núvol en pluja lenta, hauria mort una part de la vida de la família. Aquells llits de ferro i les pobres imatges del capçal, les parets desiguals i la gran taula de fusta amb els dos bancs per banda ja no esperarien ningú que hi arribés per descansar-hi l'ossamenta. S'anirien cobrint de pols i teranyines fins que una tempesta obrís la primera esquerra, una petita història quedaria endarrere i, si un dia algú la recordava i la contava, uns ulls somrients se'l mirarien sense reserva.

Com ha passat el temps, pobre vell, quines històries de contar, avui dia.